संच : ब

शिक्षकांसाठी सूचना आठवी : मराठी

पायाभूत चाचणी : २०१७-१८

इयत्ता - आठवी

विषय : मराठी

लेखी प्रश्नांबाबत शिक्षकांना सूचना **एकूण गुण : ५०**

प्रश्न १) शब्द ऐकून लिही. (गुण ५)

क्षेत्र : लेखन (श्रुतलेखन)

उद्‌दिष्ट : जोडाक्षरसहित व जोडाक्षरविरहित शब्दांचे लेखन तपासणे.

सूचना :
- यादीतील शब्द सांगताना मोठ्याने वाचावा. शब्दाचा अर्थ लक्षात यावा म्हणून शब्द सलग वाचावा.
- मग २ सेकंद थांबून शब्द पुन्हा वाचावा.
- मुलांचा शब्द लिहून झाल्यावर त्याला शब्द तपासण्याची सूचना देऊन शब्द पुन्हा एकदा वाचावा.

शब्द :

१) इतिहास	२) पैलवान
३) सर्वजण	४) प्रवेश
५) चित्रकला	६) कंगवा
७) पक्कड	८) सत्कार
९) राष्ट्रभवन	१०) पॅरिस

गुणदान : प्रत्येक योग्य शब्दास अर्धा गुण याप्रमाणे गुणदान करावे.
हा प्रश्न तपासताना काही बाबी लक्षात घ्याव्यात. शब्द सलग लिहिला असेल व लेखननियमांनुसार बरोबर असेल तरच गुण द्यावेत. उदा. 'पैलवान' ऐवजी 'पयलवान' किंवा 'सत्कार' ऐवजी 'सतकार'/'सक्तार' असे लिहिल्यास गुण देऊ नयेत.

प्रश्न २ ते ४) हा उतारा वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

योग्य उत्तरे व गुणदान

प्रश्न २) ब) नदी (गुण १)

प्रश्न ३) क) डोंगरदऱ्यांतून (गुण २)

प्रश्न ४) गटारे, अशुद्‌ध पाण्याचे नाले, माणसांनी टाकलेली घाण यांमुळे नदीचे पाणी दूषित झाले. (स्वभाषेतील उत्तरे स्वीकारावीत.) (गुण २)

Runa Graphics\\Com1-pc\f\Question paper\4) Payabhut Chachani 2017-18\Bhasha\Teacher Instructions\7) Std 8th Sanch B\Proof-III\19-06-2017\V/S

संच : ब

प्रश्न ५ ते ७) हा उतारा मनात वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

प्रश्न ५) क) मोरूमामांमुळे (गुण १)

प्रश्न ६) ब) ज्ञान हे पुस्तकात असते पण त्याचा प्रत्यय प्रत्यक्ष जीवनात घ्यायचा असतो. (गुण २)

प्रश्न ७) डोंबाऱ्यासारखे काठीवर चालणे, कुस्ती, बॅडमिंटन व क्रिकेट. (गुण २)

प्रश्न ८ ते १०) ही कविता वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

प्रश्न ८) क) दूधदुभतं, तूप, लोणी (गुण १)

प्रश्न ९) पै-पाहुण्यांसाठी माय दिवसरात्र खपायची. (गुण २)

प्रश्न १०) जल्लोषाने भजन कीर्तन करत आख्खी रात्र जागत. (गुण २)
(अशा आशयाचे उत्तर स्वीकारावे.)

प्रश्न ११ ते १३) हा लेख वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

प्रश्न ११) ब) मार्च (गुण १)

प्रश्न १२) अ) स्वत:ची काळजी घेऊन नियमित अभ्यास करणे. (गुण २)

प्रश्न १३) परीक्षेच्या वेळी आपण एकदम अभ्यास करतो यामुळे जेवण अवेळी होते. जास्त जागरण होते. मग आपण आजारी पडतो. (गुण २)

प्रश्न १४ ते २२) खालील प्रश्न दिलेल्या सूचनेनुसार सोडव.

प्रश्न १४) क) सत् + आचार (गुण १)

प्रश्न १५) अत्यानंद (गुण १)

प्रश्न १६) चांदणीने लांडग्याशी झुंज देताना जीव पणास लावला. (गुण १)

प्रश्न १७) करुणा, कुणाल, प्रवीण, रिमा (सर्व शब्द योग्य क्रमाने लिहिल्यास एक गुण) (गुण १)

प्रश्न १८) मी म्हटलं, ''एक अतिशय कठीण प्रश्न विचारा.'' (गुण १)
(एकेरी अवतरण चिन्हाऐवजी दुहेरी अवतरण चिन्ह)

प्रश्न १९) पुस्तका (गुण १)

प्रश्न २०) क्रियाविशेषण - भरभर (गुण २)

वाक्य - कुणाल खूपच <u>हळूहळू</u> चालत गेला.

(क्रियाविशेषण ओळखणे एक गुण आणि ते वापरून तयार केलेल्या वाक्यास एक गुण.)

(क्रियाविशेषणाचा कोणताही उपप्रकार लिहिला तरी एक गुण द्यावा.)

Runa Graphics\\Com1-pc\f\Question paper\4) Payabhut Chachani 2017-18\Bhasha\Teacher Instructions\7) Std 8th Sanch B\Proof-III\19-06-2017\V/S

संच : ब

प्रश्न २१) सर्वांनी फातिमाचे अभिनंदन केले. (गुण १)

प्रश्न २२) मधू मित्रांसोबत बागेत खेळत होता. त्यापैकी कोणीतरी पाने-फुले तोडली होती. माळीकाकांनी सर्वांना बोलावले. मुले जायला घाबरत होती. पण मधू जायला तयार होता. त्याच्या मनात होते की कर नाही त्याला डर कशाला?

प्रश्न २३) तुझ्या शाळेत भरविण्यात आलेल्या विज्ञान प्रदर्शनाचा अहवाल लिही. (गुण ५)

गुण	निकष
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा विषयाला सोडून केलेले असंबद्ध लेखन किंवा केवळ शब्दलेखन.
१	सुट्या सुट्या वाक्यांचे किंवा काही शब्द बदलून वाक्यांचे परत परत केलेले लेखन.
२	अहवाल स्वरूपात लेखन नाही. मात्र दिलेल्या विषयांपैकी एका विषयावर लेखन करण्याचा प्रयत्न. • वाक्यरचना विस्कळित. • मुद्द्यांचा नेमकेपणा नाही.
३	विषयाचा एकत्रित विचार करून अहवाल स्वरूपात लेखन करण्याचा प्रयत्न केला आहे. • वाक्यरचना बऱ्यापैकी नीट आहे. • लेखन तुटक तुटक आहे. एका विषयाकडून दुसऱ्या विषयाकडे जाताना सुसंगतपणा दिसत नाही. • घटनांचा उल्लेख मर्यादित शब्दांत केलेला आहे.
४	विषयाचा एकत्रित विचार करून अहवाल स्वरूपात लेखन आहे. • मर्यादित मुद्दे नेमक्या शब्दात मांडले आहेत. • लेखनात काही ठिकाणी सुसंगतपणा आढळतो. • घटनांचा उल्लेख थोडा विस्ताराने केला आहे.
५	विषयाचा एकत्रित विचार करून अहवाल स्वरूपात लेखन केले आहे. • लेखन सुसंगत झाले आहे. • विषयाला धरून मुद्दे नेमक्या शब्दात मांडले आहेत. • घटनांचा विस्तार, तपशिलाचे बारकावे नेमक्या शब्दात मांडल्याने लेखन प्रभावी झाले आहे. • अहवालाची रचना नीट झाली आहे. (उदा. अहवालाची सुरुवात, कार्यक्रमाचा तपशील, अहवालाचा शेवट)

Runa Graphics\\Com1-pc\f\Question paper\4) Payabhut Chachani 2017-18\Bhasha\Teacher Instructions\7) Std 8th Sanch B\Proof-III\19-06-2017\V/S

संच : ब

प्रश्न २४) खाली एक घटना दिली आहे. त्यावर तुझे मत व्यक्त कर. (गुण ५)

गुण	निकष
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा विषयाचा संदर्भ न घेता केलेले असंबद्ध लेखन.
१	दिलेल्या विषयाचा विचार न करता सुट्या सुट्या वाक्यांचे लेखन.
२	• दिलेल्या विषयाचा एकत्रित विचार केला आहे. • काही ठिकाणी संदर्भ वापरून लिहिण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. • वाक्यरचना नीट नाही.
३	• दिलेल्या विषयाचा एकत्रित विचार करून मत मांडल्याचे दिसते. • लेखनाची रचना विस्कळीत आहे, लेखनापूर्वीचे नियोजन दिसत नाही. • लेखनाचा शेवट पूर्ण केलेला नाही.
४	• दिलेल्या विषयाचा एकत्रित विचार केला आहे. • दिलेल्या विषयाचा एकत्रित विचार करून मत मांडल्याचे दिसते. • मत मांडताना लेखनाची ढोबळ रचना केलेली आहे. • मत व्यक्त करताना सुरुवात व शेवट आहे. • वाक्यरचना काही ठिकाणी विस्कळीत आहे. • स्वत:चे मत व्यक्त करताना काही ठिकाणी संदर्भ सुटल्यामुळे लेखन तुटक तुटक वाटते.
५	• दिलेल्या विषयावर सखोल विचार करून मत मांडल्याचे दिसते. • मत मांडताना लेखनाची एक विशिष्ट रचना केलेली आढळते. लेखनापूर्वीचे नियोजन दिसते. • वाक्यरचना नीट आहे. • स्वत:चे मत व्यक्त करताना सुसंगत सुरुवात व शेवट आहे, त्यामुळे लेखन ओघवते वाटते. • लिहिताना आजूबाजूच्या उदाहरणाचे दाखले दिल्याने लेखन प्रभावी वाटते. • शेवट करताना सकारात्मकरित्या घटना कशी हाताळता येऊ शकते याचे थोडक्यात स्पष्टीकरण आले आहे.

Runa Graphics\\Com1-pc\f\Question paper\4) Payabhut Chachani 2017-18\Bhasha\Teacher Instructions\7) Std 8th Sanch B\Proof-III\19-06-2017\V/S

संच : ब

प्रश्न २५) तुझ्या आवडत्या कवीने तुझ्या शाळेच्या बालकवी-संमेलनाला यावे म्हणून पत्र लिही.

(गुण ५)

गुण	निकष
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा दिलेल्या संदर्भाचा विचार न करता केलेले असंबद्ध लेखन.
१	दिलेल्या विषयाचा विचार करून वाक्यांचे सुटे सुटे लेखन.
२	• दिलेल्या विषयाचा एकत्रित विचार करून लेखन केले आहे; पण • पत्र स्वरूपात लेखन नाही. • वाक्यरचना नीट नाही. • लिहिताना विस्तारीत तपशील दिलेला नाही, विषयाची मांडणी काहीच शब्दांत केलेली आहे.
३	• दिलेल्या विषयाचा संदर्भ लक्षात घेऊन पत्र स्वरूपात लेखन करण्याचा प्रयत्न केला आहे. • विषयाचा आशय लक्षात येईल असे मुद्दे मांडलेले आहेत. • लिखाणात सलगता, सुसंगतपणा नाही, पत्राचा आणि वाक्यांचा प्रवाह तुटक तुटक वाटतो. • पुस्तकातील घटनेचा फक्त उल्लेख केला आहे. तपशील नाही.
४	• दिलेल्या विषयाचा संदर्भ लक्षात घेऊन पत्र स्वरूपात लेखन केले आहे. • विषयाला धरून पत्राची सुसंगत सुरुवात आणि शेवट आहे. • पुस्तकातील घटनेचा तपशील सुसंगतपणे मांडला आहे. • घटना का आवडली याबद्दल काहीही लिहिलेले नाही.
५	• दिलेल्या विषयाचा संदर्भ लक्षात घेऊन पत्र स्वरूपात लेखन केले आहे. • पत्राला सुसंगत सुरुवात आणि शेवट आहे. • पुस्तकातील घटनांचा किंवा आशयाचा संदर्भ घेतला आहे. • सदर संदर्भ का आवडला याबद्दल लिहिले आहे.

Runa Graphics\\Com1-pc\f\Question paper\4) Payabhut Chachani 2017-18\Bhasha\Teacher Instructions\7) Std 8th Sanch B\Proof-III\19-06-2017\V/S

संच : ब

तोंडी प्रश्नांबाबत शिक्षकांना सूचना **एकूण गुण : १०**

तोंडी प्रश्न १) उताऱ्याचे प्रकट वाचन करून घेणे. (गुण ५)

प्रश्नकर्त्यांसाठी सूचना :

- हा प्रश्न प्रकट वाचनाचे कौशल्य तपासण्याबरोबरच मुलाचे आकलन तपासण्यासाठी आहे.
- हा प्रश्न तोंडी असल्याने एकेका विद्यार्थ्याला जवळ बोलावून विचारायचा आहे.
- वर्गात जास्त मुले असल्यास दोन ते तीन दिवसात चाचणीचा हा भाग पूर्ण करता येईल.

प्रश्नकर्त्याने देण्याची सूचना :

मी तुला एक उतारा वाचायला देणार आहे. तो उतारा मोठ्या आवाजात वाच. मग मी तुला काही प्रश्न विचारणार आहे, त्यांची उत्तरे तू द्यायची.

उतारा :

आज शाळेचा पहिला दिवस. शाळेचा परिसर स्वच्छ आणि सुंदर दिसत होता. शाळेच्या मुख्य दरवाजापाशी शिक्षकांनी सुंदर रांगोळी काढली होती. सर्व शिक्षक गुलाबपुष्प देऊन आलेल्या विद्यार्थ्यांचे स्वागत करत होते. इयत्ता दुसरी व तिसरीचे विद्यार्थी पहिलीच्या विद्यार्थ्यांना त्यांच्या वर्गात नेऊन सोडत होते. पहिलीचा वर्ग रंगीबेरंगी पताकांनी, चित्रांनी सजवलेला होता. इतक्यात परिपाठाची घंटा झाली. सर्व मुले परिपाठासाठी रांगेत उभे राहिली. राष्ट्रगीतानंतर गावकऱ्यांच्या हस्ते पाठ्यपुस्तके व गणवेशाचे वाटप करण्यात आले.

चौथीच्या विद्यार्थ्यांनी सर्व विद्यार्थ्यांना खाऊ वाटप केल्यानंतर सर्व विद्यार्थी रांगेने आपापल्या वर्गात गेले. वर्गात गेल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी एकमेकांना सुटीत केलेली धमाल सांगितली.

Runa Graphics\\Com1-pc\f\Question paper\4) Payabhut Chachani 2017-18\Bhasha\Teacher Instructions\7) Std 8th Sanch B\Proof-III\19-06-2017\V/S

संच : ब

वाचनासाठीचे गुणदान :

गुण	निकष
०	मुलाने उतारा वाचण्यात रस दाखवला नाही, मदत करूनही वाचता आले नाही.
१	मदत करून काही शब्दांचे वाचन. वाचनातून वाक्याचा बोध नाही.
२	मदत न करता शब्दांचे वाचन. वाचनातून बोध नाही.
३	उताऱ्याचे प्रयत्नपूर्वक वाचन, वाचनातून वाक्याचा बोध होतो आहे. आधी मनात वाचून मग प्रकट वाचन चालेल.
४	काही वाक्यांचे स्वराघातासह प्रकट वाचन.
५	उताऱ्याचे स्वराघातासह प्रकट वाचन. गती महत्त्वाची नाही. वाक्यांचे परत वाचन चालेल.

आता मुलाने वाचलेल्या उताऱ्यावर आधारित खालील प्रश्न विचारणे. (गुण ५)

गुण योग्य उत्तर

तोंडी प्रश्न २) पाठ्यपुस्तके व गणवेशाचे वाटप कोणाच्या हस्ते करण्यात आले? (१) (ब)

अ) मुख्याध्यापकांच्या

ब) गावकऱ्यांच्या

क) शिक्षकांच्या

तोंडी प्रश्न ३) शाळा प्रवेशोत्सवाची तयारी कशाप्रकारे करण्यात आली होती? (२)

(शाळा परिसर स्वच्छ, सुंदर, रांगोळी, वर्गसजावट, पताका, चित्रे, गुलाबपुष्प देऊन स्वागत अशा आशयाचे उत्तर स्वीकारावे.)

तोंडी प्रश्न ४) शाळेतील मुलं एकमेकांना सहकार्य करीत होती का? हे तुला कशावरून कळले? (२)

(होय. दुसरी, तिसरीच्या विद्यार्थ्यांनी पहिलीच्या मुलांना वर्गात नेऊन बसवले, चौथीच्या विद्यार्थ्यांनी खाऊ वाटप केले अशा आशयाचे उत्तर स्वीकारावे.)

■■■

Runa Graphics\\Com1-pc\f\Question paper\4) Payabhut Chachani 2017-18\Bhasha\Teacher Instructions\7) Std 8th Sanch B\Proof-III\19-06-2017\V/S